

Օ Ր Ա Գ Ի Ր
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳԻՄԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

10 ՓԱՐՍԱՅ

غلطه ده اسکی باتق عنانیده
 مروه نیک — فزیده سی اداره سیه

() Լաւ չեմ յիշեր Գերմանիոյ ո՞ր քաղաքին մէջ, թերեւս Սթրասպուրը այս տեսակ քարացող ջուր մը կայ, որուն տէրը կը շահագործէ զայն այնքան լուններէն 10 փարպի պէս բան մը առնելու՝ եւ հօն, զերմանացի ժողովուն ղէն մաս մը կը գտնուի տակաւին ու գերբնական բանի մը պէս կը դիտէ այլոքը ! Մեր մէջ ալ այն գաւառնէ մանաւանդ ուր այս տեսակ ջուրեր կը պող ջրերուկներ քիչ մը գտնուին սուրբ մը, ւանդողկան ղէպքէ գոյնին տակ, ժողովուրդի եւ մասնաւորապէս կիներու հաւատքին մէջ ղէր կը խաղող, քաշելով իրենց ու տառադրահներու առաջին բազմութիւն չպէտէ Մուշի մօտ մըքս՝ ջրերուկ յԱլքաշէն (Աթմանաղիէի վանք) Զի մուկը Ասոնք պաշտօնած են իրեն տաժողական յատկութեանը համար Թուրքմանիան, զանազան բժշկողք բերու, աղբիւրներու, ծառերու հետ ներկայացնեն հայ բնապաշտութեան զնազան մեւերը, մատակարարելով սուլիսապիրութեան հարուստ նիւթի

հով չկայ, այս թանձրութիւնը կ'աւելնայ:

Կալիական ջուր (eau alcalins) մըն է առիւկ, որ կը պարունակէ bicarbonate de potasse, de chaux, մասնաւորապէս de soude, միշտ քիչ մը քլորիտի հետ: Գաւաթ մը ջուր ա'ռ այդ ջերմութենէ, մէջը acide tartrique լցնուր, կ'եռայ երկարատեւ աղմուկով մը արտաշնչելով բնածխային թթու, եւ հեղուկին տալով eau de seltz համ ու հոտ մը. այս եւս ազդեցութիւն (effervescence) տալով է սաւայն, իսկ ջուրին յատկաւ կիսաթափանց մըրը մը կը նստի:

Ինչպէս կը տեսնէք գրեթէ Vichy հանքային ջուրերուն նկարագիրը ունին աւտոն, այնպէս չէ՞. միայն թէ Բաղէշի մէջ ժողովուրդը առանց բժիշկներու ցանձնարարութեան կը խմէ զանոնք:

Այս ջուրերը, մասնաւորապէս Արտուրու եւ Հաճիկաղի ջերմութիւնը bicarbonate de fer ալ կը պարունակեն որով աւելի ցանձնարարելի են: Ժողովուրդը այդ ջուրերուն առջեւ չիմուած աւազաններու մէջ կը լողանայ. այս լողանքը օգուտ մը չունի յօգաջաւի կամ ուրիշ հիւան. գոլթիներուն համար. լոկ մարմնը կը մաքրէ անոր շնչառութեան թիւնը կենսականութեան համար (էւս) որ այնքան սովորական է գեղորու մէջ որոնցմէ երբեմն կը վարակուին քաղաքացի աղտոտ ընտանիքները) համար կենցաղ օգտակար ըլլալ ո'չ թէ ծծմբային ջուրերու պէս աղգելով, այլ պարզապէս ազանեցնելով եւ լուսավորելով: Այս ջուրերուն մէջ մտնող ան. միջապէս ազդեցութիւն մը կը զգայ աւելի մեծ թիւ փափուկ մասերուն վրայ. թեթեւ տարրութիւն մը մարմնը կը հաւաքէ եւ այստեղ վրայ այրուելու տը պարտութիւն մը կը թողու: Զուրէն եղելէ յետոյ տարրութիւնը կը շարունակուի, մարմնը գործուած է եւ թեթեւութիւն թիւնը, ու մարդ շունչ առնելու պէտք մը կը զգայ մինչդեռ զուրէն ծանրացած կը թուի, ուշաթափութիւն ազատած մէկու մը պէս:

Բնածխային թթուի ազդեցութիւնը ակնհերեւ է. ջուրին մէջ մտնող որքան ալ ջանայ զուրէն վեր բռնել նորէն կը ինչէ այդ անոտ թթուաշնչամ կազը, որուն հետեւանքն է այդ թիւնին անդգայութիւնը: Անոնք որ այս պարագան կ'անդիտեն, շատ անգամ երկար կը մնան ջուրին մէջ գլուխին կախած ու անդգայ կ'իյնան կը ինդուլուին եթէ զերեն արտադրող մը չի գտնուի. ինչպէս անոնք որ մարմնի սղեղոցի բերւում մը (1) Այս զէպքին վրայ աւազանը ծածկող տանիքը վերցնողին որպէս զի օդը ամէն կողմէ բանի:

(1) Այս զէպքը կը ինչեցնէ ինծի Իտալիոյ մէջ Pouzsoles շուրջը որ մեր տարրաբանութեան դասերուն մէջ անհրաժեշտ կը նկատուի բնածխային թթուի անդգայացուցիչ (anesthésique) բաղադրութիւնը բացատրելու համար: Այս առիթով ըսեմ որ մեր դասագրքերը աւելի շատ (տեսական) տեղեկութիւններ կը պարունակեն, օրինակ՝ Թրանսպի, Բուալիոյ բնապատմական, աշխարհագրական կազմութեանը վրայ քան մեր ընտելած երկրին. այս պատճառով ֆրանսացի կամ իտալացի տղաքներու գիտապարհներ են անոնք, մեր տղայոց ձեռքը յանձնուած:

Այս ջուրերը իրենց անցած ճամբուն վրայ երկաթի օքսիտի կարմիր խաւ մը կը թողուն որ յետոյ քարերու կազմութեան մէջ կը մտնէ անոնց գոյնը կարմրեցնելով. շատեր ալ սիլիկի գոյնը կարմրեցնելով (gélatineux) կիսաթափանց կամ երկնագոյն ծածկոյթ մը կը թողուն, մանրեղի եւ կիրի հետ խառնուած. այս վերջիններու բարեխառնութիւնը աւելի բարձր է:

Անոնք որ բնածխային թթուի բաղադրութիւնը գործածութիւնները գիտեն լապտարաբաններու եւ ճարտարաբաններուն մէջ, կը հասկնան թէ հարստութեան ինչպիսի աղբիւրներ կը կազմէին այս ջուրերը ճարտարագործ կեդրոնի մը մէջ:

Գ. ԱՆԴՐԵԱՍԵԱՆ

ՔԱՆԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Ինչպէս Տոքթ. Ճէյմսըն կրցաւ այնքան համարձակ ըլլալ եւ փորձել մէկ յանկարծական հարուածով թրանսլալը նուաճել:

Սպանալէն ուժը, որուն վրայ կընար կըլծել, շատ մեծ բան մը էր: Իր հրամանատարութեան ներքեւ կը գտնուէին միայն 700 հոգի. կընար օգնութիւն սպասել ուրիշ կամաւորներու խմբէ մը, որ 1000 հոգի է բաղկացեալ, պատրաստ կը կենար նշանի մը վրայ իսկոյն անոր երթալ միանալու: Այս ուժերէն շատ, կային նաեւ իր ցեղակիցներէն այսինքն Ուիլյամսէյններէն շատեր, որոնք զինուած կը սպասէին հրամանի մը:

Այս զօրութեան գէտ Պոէրնեւը անպաշտպան չէին: Զօրավար Պ. Ժուպէր, որ Պոէրնեւու գունդը Տոքթ. Ճէյմսընի գէտ հանեց, շատ ուսեալ զինուորական մըն է որ յաճախ Եւրոպա գացած եւ ռազմագիտական խնդիրները ուսումնասիրած է: Բայց ասկէ, Ժուպէր զօրավարը կը վայելէ իր հայրենակից Պոէրնեւուն կատարեալ վստահութիւնը: Ի հարկին, Պոէրնեւը մինչեւ 6000 հոգի կընան հաւաքել եւ շատ լաւ զինել, ու այս պատկառելի զօրութեամբ Տոքթ. Ճէյմսընի ըրածին նման յարձակումները ետ մըլը ամենայն դիւրութեամբ:

Բայց Ճէյմսընի մեծ ոյժը իրեն կուգայ սա պարագային թէ իր հայրենակիցները սրտով իրեն են, եւ թէ հոն յառաջ եկած վիճակը այն տեսակ վիճակ է որ անոր փոխութեան հարկը ըսկզմամբ ընդհանրութեանէն ընդունուած է, մինչեւ իսկ կարգ մը Պոէրնեւէ:

Ետնէսպուրկի Ուիլյամսէյնները նամակի մը մէջ Ճէյմսընի կը գրէին թէ երկրին մէջ իրենց գիրքը այնքան կ'ընճոտուէ տագնապով:

Նապալից է որ, շատ չանցած մեծ խռովութիւն մը պիտի ծագի կառավարութեան եւ իրենց միջեւ: Այս վերջինին ներքին քաղաքականութիւնը իրեն դէմ գրողն է եւ զայրացող ոչ միայն դրսէն եկող օտարականները, այլ եւ նաեւ մեծ թիւով Պոէրնեւ, երբ միւս կողմէ դրացի պետութիւնները իրենք ալ դժգոհ ըլլալով, կը սպառնան վտանգել խաղաղութիւնը եւ Հանրապետութեան անկախութիւնը: Մօտ 40 հազար բնակիչներէ ստորագրուած խնդրագիր մը ի նկատի չառնուեցաւ: Այս մերժումը ինքնին խռովութիւն պատճառող դէպք մըն է, եւ սակայն անոնց իրաքանչիւրին միակ փափաքն է օրինական միջոցներով իրենց իրաւունքները ճանչցնելու հասնիլ:

Այս նամակը ստորագրուած է շատ ազդեցիկ անձներէ, որոնց բռնած գիրքը կը կազմէր Ճէյմսընի մեծ ուժը:

Ինչպէս հեռագիրն ալ իմացուցարդէն, Անգլիոյ Գաղթականութեան նախարար Պ. Չէյմպլէն, Ճէյմսընի արշաւանքը լսելուն պէս, անորիմութիւններ ըրաւ անոր այս արտասովոր ընթացքին բնական հետեւանքները թեթեւեղեցու համար: Մինչեւ իսկ Բրէթթօրիա եւ Ետնէսպուրկի հեռագիր քաշեց որ փողոցները պատերու վրայ ծանուցումներ փակցնեն իմացող թէ Անգլիոյ թագուհին ամենեւին չի հանդիս Տոքթ. Ճէյմսընի բռնած ընթացքին: Հրամանագիրները զընկրեցան Ճէյմսընի եւ իր ստորագրած սպաններուն որ անմիջապէս ետ քաշուին եւ թրանսլալէն դուրս ելլեն: Բայց, կ'երեւի թէ դործերը գահալիւծու համար Ճէյմսըն նախապէս բոլոր հեռագրական թերթերը ընդհատած էր: Ամէն կողմէ մեղադրուելու վրայ է այժմ յանդուգն անգլիացին, մինչեւ իսկ հուշակատոր Մէլլ Բոտ որ Հարաւային Աֆրիկէի մէջ անգլիական աղեղնութեան տարածման այնքան կողմնակից է, յայտարարեց թէ Ճէյմսըն առանց իր մէջ արտօնութիւն առնելու դործած էր, եւ թէ վայրապար աշխատած էր զանի կասեցնել իր արտադր կարգի ձեռնարկին մէջ:

Եւրոպայի մէջ ոչ միայն դերմանական մամուլը այլ նաեւ անգլիական լրագիրներն ալ պարսպանքին Ճէյմսընը: Այս կարծիքներու արտայայտութիւններէն կընանք գուշակել թէ թրանսլալի խնդիրն ալ որ առջի օրերը շատ ծանր խնդիր մը կ'երեւար, եւ որ կ'ըստ

պառնար այլ եւ այլ ազդեցութիւններ զգալի վէճերու դուռ բանալ, պիտի կրնայ լուծուելու ճամբուն մէջ մտնել, եւ վերջ մը ստանալ բոլորովին խաղաղական կերպով մը:

Արտաքին լուրեր

Ռ Ռ Ս Ս Ս

Զարին թագադրութեան հանդէսին առթիւ Բեդրագուրէն կը գրեն վիեննական թերթի մը:

«Զարին կը փափար իր իր թագադրութեան հանդէսը բոլոր ներկայ գտնուողներուն համար տօնի առիթ մը ըլլայ, բայց միւս կողմէ անօգուտ ծախքի մը դուռ չբանայ: Ուստի թագադրութեան հանդէսին համար մասնախումբ մը հաստատեց որ պաշտօն պիտի ունենայ թէ՛ հանդէսին ծրագիրը պատրաստելու եւ թէ՛ միեւնոյն տօնի ուրուիւն անհրաժեշտ ծախքերուն գումարը: Այս մասնախումբը մեծ դադունիք մը կը պահէ իր գործունէութեան մասին, այսուհանդերձ իր որոշումներէն մէկ քանին մէջտեղ ելած կ'ենթադրուին: Այն բաղմաթիւ պաշտօնները եւ զանազան հաստատութիւններու ներկայացուցիչները որոնք Մոսկուա պիտի գան թագադրութեան ներկայ գտնուելու համար, իրենց ամառականներուն եւ ընթացիկ պիտի ընդունին, իրենց տեղափոխութեան ծախք: Ուստի մէկ թէն ամէն կողմ երկաթուղի կայ, սակայն տեղափոխութեան ծախքերը կը հաշուեն ո'չ թէ երկաթուղիներու տոմսակներուն արժէքին վրայ, այլ կը հաշուեն թէ՛ ինչ պիտի արժէք ուղեւորութիւնը եթէ կողքով ըլլաւ: Եւ անոր համեմատ կը վճարուին: Արդ, իր աւտօմոբիլի համեմատ, տեղէն պաշտօնեայ իրաւունք ունի զանազան թիւերով արտօնագրի ձիւր ունենալու: Օրինակի համար, պատերազմական նախարարը իրաւունք ունի 18 ձի գործածելու մէկ վէրսի համար: Այսպէս, եթէ մասնախումբին որոշումը գործադրուի, պատերազմական նախարարը մինչեւ Մոսկուա երթալու համար 55 ձի ծախս առնելու իրաւունք ունի:

Գալով Մոսկուա գտնուած միջոցներ, ամէն «գործադրող կարգ» ունեցող պաշտօնեայ օրակար 10 րուպլի պիտի ընդունի իրեն համար եւ 20 րուպլի իր հեռագրիչներուն համար: Իսկ աւելի բարձր պաշտօնեաները շատ աւելի պիտի ընդունին:

Որովհետեւ հարկաւոր է որ ամէն պաշտօնեայ նոր համագլխատով ներկայ գտնուի թագադրութեան հանդէսին, Մասնախումբը որոշեց գումար մը սահմանել ասոր համար: Այսպէս, ամէն կատարարիչ, այս նպատակով, 1200 րուպլի գումար մը պիտի ընդունի:

Գ Ն Ր Մ Ա Ն Ի Ս

Տարեկան ընդունելութեան միջոցին վիեննայ կայսրը ըսեւ թէ 1896ին մեծ ազատութիւն պիտի կատարել տայ ընդհանրական տարածութիւններու վրայ: Կ'ըսուի թէ յառաջիկայ դարնայ մը զրգով կ'այսրը վիեննայի պիտի երթայ:

Եւ նախարարապետ Հոէնլոէ իշխանայ Հոմ:

Գ Ռ Ռ Պ Ա

Նախարարներու խորհրդին մէջ, Գաւաթի հաստատեց այն լուրը թէ Գաւաթի ապստամբները նորէն արշաւեւ են Մադանդաի նահանգը եւ Հոմ վանայի վրայ կը քաշեն:

Միւս կողմէ կը ծանուցուի թէ Կապպէս զօրավարը Էսթանթի մէջ յաղթելէ ապստամբներուն որոնց կը հրամայէ Մադանդա Կոմէզ եւ Մաչէ: Սպանիացիներուն կորուստն է 2 սպայ եւ 4 զինուոր մեռած: Ապստամբներուն կորուստը աւելի ծանր է:

ՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Հոնտոն, 5 յունուար

Հաւանային հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Գաւաթիները կը սկսին պարել Հաւանայ: Սպանիական զօրքը շատ հեռացած կը թուին դէպի արեւելք:

Մատրիտ, 5 յունուար

Գաւաթիները անցան Հաւանային Պաղատան տանող երկաթուղին: Գիտաբանութիւնին է գրաւել Բինալ տէլ Ռիո նահանգը: Մատրիտ լրագիրները շատ յոռետես յօդուածներ կը հրատարակեն:

Մատրիտ, 6 յունուար

Հաւանային պաշտօնական հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ սպանիական զօրքերը կեցուցան են դէպի արեւմուտը յառաջացող Գաւաթիները: Զօրավար Նաւարրա յաղթել է անոնց: Մանրամասնութիւններ կը պակսին:

Մատրիտ, 6 յունուար

Հէրալտո լրագիրը կը հաւաստէ թէ Մարեշալ Մարթինէզ Գաւաթի հեռագրով հրաժարական զրկեր է կառավարութեան:

Նիւ-Եորք, 6 յունուար

Հաւանային կը հեռագրեն թէ Գաւաթիներուն մեծ մասը Բինալ տէլ Ռիո հասեր է: Գաւաթիներու ջոկատները Հաւանային 12 մղոն հեռու են:

ԹԻՆԵՍԱՆԻ ԳՈՐԾԵՐԸ

Պերլին, 5 յունուար

Հարաւային-Աֆրիկեան Հանրապետութեան նախագահ Պ. Բրիւկէր հեռագիր մը զրկեց վիեննայի կայսրի՝ չորհուրդով իրեն համար եւ 20 րուպլի իր հեռագրիչներուն համար: Իսկ աւելի բարձր պաշտօնեաները շատ աւելի պիտի ընդունին:

Որովհետեւ հարկաւոր է որ ամէն պաշտօնեայ նոր համագլխատով ներկայ գտնուի թագադրութեան հանդէսին, Մասնախումբը որոշեց գումար մը սահմանել ասոր համար: Այսպէս, ամէն կատարարիչ, այս նպատակով, 1200 րուպլի գումար մը պիտի ընդունի:

Պերլին, 5 յունուար

Պ. Բրիւկէր, պատասխանելով Պ. Չէյմպլէնի հեռագրին որով իր մարզադիրութեանը կողմէ կ'ընէր, հեռագրեց թէ հրաման տուած է որ պատերազմական գերիները հրացանի չընտան: Նախագահը կ'աւելցնէ թէ գերիներուն հետ պիտի վարուի Հանրապետութեան սովորութեանը համեմատ, եւ կը յուսայ որ Անգլիոյ աղեղնութիւնը պիտի արգիլէ ապագայ արշաւանքները: Պ. Չէյմպլէն պատասխանեց թէ պաշտօնատար մը զրգով է Հարաւային-Աֆրիկէի արշաւանքը մը կարելիութիւնը արգիլելու:

Հոնտոն, 6 յունուար

Պ. Բրիւկէր, պատասխանելով Պ. Չէյմպլէնի հեռագրին որով իր մարզադիրութեանը կողմէ կ'ընէր, հեռագրեց թէ հրաման տուած է որ պատերազմական գերիները հրացանի չընտան:

Նախագահը կ'աւելցնէ թէ գերիներուն հետ պիտի վարուի Հանրապետութեան սովորութեանը համեմատ, եւ կը յուսայ որ Անգլիոյ աղեղնութիւնը պիտի արգիլէ ապագայ արշաւանքները: Պ. Չէյմպլէն պատասխանեց թէ պաշտօնատար մը զրգով է Հարաւային-Աֆրիկէի արշաւանքը մը կարելիութիւնը արգիլելու:

Սեղանը անանկ բան մըն է, որ չի կրնար ձեռք կամ օրիորդ իւսին շահագրգռել, պարուն վէրտիլ... Դէպք մը պատահեց, որ ան արկած թէ օճիկ ըլլալը աղէկ մը յայտնի չէ, եւ որ այդ գրիւր ատաղձարանին մօտ, գետին եղբորը տեղի ունեցեր է...

Սեղանը մը... օճիկ մը... կրկնեց ժառը կամպէր՝ յանկարծ անկողնով դողալով: Սոյն... Ժամը տասներկու ժամէն միջոցին պարուն Պուրկուէնի երկաթի վաճառատան զիմացը՝ գետին մէկը հաներ են կողեր...

Սեղանը գիտակ մը... մրմնջեց նախկին նաւապետը այլալայծ ձայնով: Պաշտօնը այդ կ'ըսեն... օճիկը ոչ... բայց թիթեռնիկի տեղեկութիւններուն նայելով, որոնք սրաւ չեն երեւնար ինծի, եւ կը կարծեմ թէ մարդը, փառք Աստուծոյ, ողջ առողջ է եղիւր...

Լիւսի Ժառը կամպէրի նայեցաւ:

ԹԵՐԹՈՆ «ՀԱՅՐԵՆԻՔ» (74)

ՔԱՆԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՏԻՏԱՆԻ ԳԱՂՏՆԻՔԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԻ

ԼԵ

ԲԱՆԱՔԱՐՈՒ ՊԱՏՈՒԹԻՒՆ

Բնածխաբոց շատ պզտիկ, շատ ճղճիմ, մասնաւորապէս շատ վախկոտ ըլլալով, չէր կրնար միւս միջակ այն մարդը ազատել... եւ ատանկ փորձ մըն ալ չէ ըրիւր... բայց թոքերուն բոլոր ուժովը սկսեալ է օգնութիւն պտուիլ... Թոքերուն ընթերց չկայ... արծիւի պէս կը պտուայ... ասկից մինչեւ Պասթիլի հրապարակը ձայնը կը լսուի, կը բաւէ որ մարդ խուլ չըլլայ...

«Բարեբաղդարար այն միջոցին պատահեցաւ որ կ'անցնէր անկէ երկու օր... ասիկանով եւ մէկ վերաատեսչով... ասանք Բնածխաբոցի ունալը լսելու հասեր են: Ձիւնուորներէն մէկը ջուրը մը...

տեք... մարդուն ոտքէն ընկեր է... վասն զի միայն ոտքը ջուրէն դուրս մնացած է եղեր... եւ դետախը հաներ է զայն թաց խնամ, բայց ողջ առողջ... մարդը թրջած չան մը պէս թոթուելու, երեք չորս անգամ ընդգոյացեր ու յետոյ սկսեալ է ոտիկաններէն մէկուն ամենայն քաղաքավարութեամբ իրեն ըրած հարցումներուն պատասխանել...

«Ինչպէս որ կրնաք գուշակել, Բնածխաբոց ուղեր է ուշի ուշով մտիկ ընել, բայց միւս ոտիկանը տարը սուտուեր է իրեն որպէս զի երթալ կարծիք մը բերէ, եւ երբ կառքը առեր եկեր է, խոսակցութիւնը արդէն լնցած է եւ զեր...

«Վերաատեսչը կառքը նստեր է խնդրուող պարտին հետ, որ ձեզի ու ինծի պէս ողջ առողջ, միայն քիչ մը քիթը բերանը կախած է եղեր, եւ Բնածխաբոց լսել է որ վերաատեսչը Անգլիոյ թագադրութեանը ընդունելու համար իրաւունք ունի ընելու: Բայց տանը թիւը չէ ըսել կամ թէ Բնածխաբոց մոռցեր է: Ան'ա' գիտցածս աս է եւ կարծեմ թէ բաւական բան է...

Թիթեռնիկը լռեց:

Տեսա՛ք, գոչեց վերաատեսչի ընկերը:

մէկը, եւ չէի ըսել որ խնդրուող չէ մեռեր...

Այդ ըսողը ո'չ է... Լազոտ... պատասխանեց միւսը... ասանկ ստահակներու խօսքին կը հաւատայի... Մորենց պաշտօնեան, որ տարիքոտ եւ խելքը զուրկ մարդ է, գործը բոլորովին ուրիշ կերպով պատմեց ինծի...

Հաւանականաբար վիճաբանութիւնը նորէն պիտի սկսէ...

Բայց Բիւր Լանարի յարմար դատեց ընդմիջել զայն...

«Խնդիրը փակուեցաւ... ըսաւ. այսչափ վիճաբանութիւնը կը բաւէ, տըղաք... հանգուցեալը ողջ է եղեր, ասոր ամենեւին տարակոյտ չկայ: Սիւնայն սա ըսէ՛ նայի՛ք, Թիթեռնիկ, Բնածխաբոց ընկերը այդ մարդուն տարիքն ու կերպարանքը զիտե՛ր է: Երիտասարդ է եղեր թէ ծեր...

Բնածխաբոց ըսաւ որ քսանութիւն կամ երեսուն տարու երիտասարդ մը, գեղեցիկ տղայ մըն էր, սեւ մաղերով, սեւ պիւնրով ու սեւ մօրուքով... վերջապէս չնորձով կերպարանքով:

Գործաւոր է եղեր թէ քաղցրեմ...

Հարաւային զօրավ

Համար : Կը հաւատաւ թէ Անգլիա ճըշ-
դի պիտի պահէ 1884ի պայմանագրու-
թիւնը :

Լոնտոն, 6 յունուար
Բարեկուտ Գլխին նախարարապետ
Պ. Մէլի Բոտ հրաժարական տուաւ :
Բարեկուտ գլխին կառավարելու եւ ընդ-
հանուր հրամանատար Սըր Հ. Բոպինսըն
ընդունեց : Յաջորդը պիտի ըլլայ Սըր
Կարտոն Սըրիլ :

ԱՆԳԼՈՍ ԵՒ ԻՌԱՆԻ ՍՈՐԻՆԻՍՏԱՆԸ

Լոնտոն, 6 յունուար
Երեսփոխանական ժողովին նախա-
նախ Գ. Ուիլիամ Կլեյն Գանէն զարձա-
նալիս վերադարձը կը վերադարձուի Խոր-
հրաբանին մօտակայ գումարաւոր :

ՅՐԱՆՍԱՆ ԵՒ ԲՈՒՄԻԱ

Նիս, 6 յունուար
Ելմական նախարար Պ. Տուսէ այ-
նապէս գնաց այսօր Ռուսիոյ գահա-
նապետ իշխանին, որ դուրս ելած էր՝
իր ամենօրեայ հետիոտն պտոյտը կա-
ռարելու : Մեծ-ղզին հետեւորդ Սզա-
նիկէն պատճառ ցաւ յայտնեց Ձարե-
սիին բացակայութեանը համար եւ
յայտարարեց թէ իշխանը շատ զոհ մը-
նացած է Յրանսայի մէջ բնակելէն : Ա-
ստղութեանը օրէ օր կը բարւոյնի :

ԳԻՍ ՈՒ ԴԵՆ

Հաճախեալ ծագումնաբան զի-
տուն մը ուսումնասիրած է համայնքին
ծագումը :

Ըստ գերմանացի մօծ բնախօսին,
համայնքը խոտորում, կամ ձեւափոխու-
թիւն մըն է բարեւի, որ, մարդկութեան
կեն գարեբուն մէջ, երկու քիթեր իրարու
քնելու մէջ կը կայանար : Երբեմնեւեր եւ
նոր-ձէլանտայցիները զիտ այդ կերպով
կը բարեւեն : Գերմանացի գիտունը նկա-
ռելու տայ որ այս վերջիններուն մէջ
քիթերու քառորդուրդը կ'ընկերանայ
գիտնականութեան միմեանքի մը, որ նշան
է թէ բարեւ տուած անձերնու հոտը
հանելի է մեղի :

Մայիսի 1-ին արշակաբանութիւն մէջ հո-

տանելու եւ բարեւելու գործողութիւն-
ները միեւնոյն բաժնով կը բացատրուին :
Յիշեցնեն կը զիտներուն մէջ, սիրահար-
ները մէկ-մէկու հանդերձներէն մէկմէկ
կտոր միասին կը տանին, իրենց սիրե-
լիկն հոտը քովերէն ունենալու համար :
Գերմանացի գիտնականը իր ըսածին
իբրեւ հաստատութիւն տուաւ կը բերէ
ժողովրդականութեան հետեւեալ խօսքը զոր
կ'ողջեն բարեւամի մը որպիսութիւնը
իմաստու համար :

—Comment vous sentez-vous ? որ
բառ առ բառ կը նշանակէ «Ինչպէս կը
հոտիք ?» :

Երբեք արեւելեան լեզուները
լեզուներ են համարուել խոհացնել,
սակիկ պատճառ մըն է որ իր ծագմանը
մօտին ամօթ զգանք եւ ուրանանք :

Բայց ո՞վ ասոր վրայ կը մտածէ :
—Արեւելեան լեզուները երբեք
սաղիկ այլի կին մը խնդրած է արուես-
տագէտ մը որ զինքը լուսանկարէ իր
տունին գերեզմանին վրայ լացողի
դիմքին մէջ : Որոշուած օրը, որոշուած
ժաման, արտասուալից այրին կ'երթայ
գերեզմանին վրայ, վշտալից իրից մը
կ'առնէ եւ կը սկսի արցունք թափել :
Կուայ, կրկին կուայ, միշտ կուայ :

—Comment vous sentez-vous ? որ
բառ առ բառ կը նշանակէ «Ինչպէս կը
հոտիք ?» :

Երբեք արեւելեան լեզուները
լեզուներ են համարուել խոհացնել,
սակիկ պատճառ մըն է որ իր ծագմանը
մօտին ամօթ զգանք եւ ուրանանք :

Բայց ո՞վ ասոր վրայ կը մտածէ :
—Արեւելեան լեզուները երբեք
սաղիկ այլի կին մը խնդրած է արուես-
տագէտ մը որ զինքը լուսանկարէ իր
տունին գերեզմանին վրայ լացողի
դիմքին մէջ : Որոշուած օրը, որոշուած
ժաման, արտասուալից այրին կ'երթայ
գերեզմանին վրայ, վշտալից իրից մը
կ'առնէ եւ կը սկսի արցունք թափել :
Կուայ, կրկին կուայ, միշտ կուայ :

—Comment vous sentez-vous ? որ
բառ առ բառ կը նշանակէ «Ինչպէս կը
հոտիք ?» :

Երբեք արեւելեան լեզուները
լեզուներ են համարուել խոհացնել,
սակիկ պատճառ մըն է որ իր ծագմանը
մօտին ամօթ զգանք եւ ուրանանք :

Բայց ո՞վ ասոր վրայ կը մտածէ :
—Արեւելեան լեզուները երբեք
սաղիկ այլի կին մը խնդրած է արուես-
տագէտ մը որ զինքը լուսանկարէ իր
տունին գերեզմանին վրայ լացողի
դիմքին մէջ : Որոշուած օրը, որոշուած
ժաման, արտասուալից այրին կ'երթայ
գերեզմանին վրայ, վշտալից իրից մը
կ'առնէ եւ կը սկսի արցունք թափել :
Կուայ, կրկին կուայ, միշտ կուայ :

—Comment vous sentez-vous ? որ
բառ առ բառ կը նշանակէ «Ինչպէս կը
հոտիք ?» :

Երբեք արեւելեան լեզուները
լեզուներ են համարուել խոհացնել,
սակիկ պատճառ մըն է որ իր ծագմանը
մօտին ամօթ զգանք եւ ուրանանք :

Բայց ո՞վ ասոր վրայ կը մտածէ :
—Արեւելեան լեզուները երբեք
սաղիկ այլի կին մը խնդրած է արուես-
տագէտ մը որ զինքը լուսանկարէ իր
տունին գերեզմանին վրայ լացողի
դիմքին մէջ : Որոշուած օրը, որոշուած
ժաման, արտասուալից այրին կ'երթայ
գերեզմանին վրայ, վշտալից իրից մը
կ'առնէ եւ կը սկսի արցունք թափել :
Կուայ, կրկին կուայ, միշտ կուայ :

—Comment vous sentez-vous ? որ
բառ առ բառ կը նշանակէ «Ինչպէս կը
հոտիք ?» :

Երբեք արեւելեան լեզուները
լեզուներ են համարուել խոհացնել,
սակիկ պատճառ մըն է որ իր ծագմանը
մօտին ամօթ զգանք եւ ուրանանք :

Բայց ո՞վ ասոր վրայ կը մտածէ :
—Արեւելեան լեզուները երբեք
սաղիկ այլի կին մը խնդրած է արուես-
տագէտ մը որ զինքը լուսանկարէ իր
տունին գերեզմանին վրայ լացողի
դիմքին մէջ : Որոշուած օրը, որոշուած
ժաման, արտասուալից այրին կ'երթայ
գերեզմանին վրայ, վշտալից իրից մը
կ'առնէ եւ կը սկսի արցունք թափել :
Կուայ, կրկին կուայ, միշտ կուայ :

—Comment vous sentez-vous ? որ
բառ առ բառ կը նշանակէ «Ինչպէս կը
հոտիք ?» :

Երբեք արեւելեան լեզուները
լեզուներ են համարուել խոհացնել,
սակիկ պատճառ մըն է որ իր ծագմանը
մօտին ամօթ զգանք եւ ուրանանք :

Բայց ո՞վ ասոր վրայ կը մտածէ :
—Արեւելեան լեզուները երբեք
սաղիկ այլի կին մը խնդրած է արուես-
տագէտ մը որ զինքը լուսանկարէ իր
տունին գերեզմանին վրայ լացողի
դիմքին մէջ : Որոշուած օրը, որոշուած
ժաման, արտասուալից այրին կ'երթայ
գերեզմանին վրայ, վշտալից իրից մը
կ'առնէ եւ կը սկսի արցունք թափել :
Կուայ, կրկին կուայ, միշտ կուայ :

—Comment vous sentez-vous ? որ
բառ առ բառ կը նշանակէ «Ինչպէս կը
հոտիք ?» :

Երբեք արեւելեան լեզուները
լեզուներ են համարուել խոհացնել,
սակիկ պատճառ մըն է որ իր ծագմանը
մօտին ամօթ զգանք եւ ուրանանք :

Բայց ո՞վ ասոր վրայ կը մտածէ :
—Արեւելեան լեզուները երբեք
սաղիկ այլի կին մը խնդրած է արուես-
տագէտ մը որ զինքը լուսանկարէ իր
տունին գերեզմանին վրայ լացողի
դիմքին մէջ : Որոշուած օրը, որոշուած
ժաման, արտասուալից այրին կ'երթայ
գերեզմանին վրայ, վշտալից իրից մը
կ'առնէ եւ կը սկսի արցունք թափել :
Կուայ, կրկին կուայ, միշտ կուայ :

Անգղիա արցունքներ, լուսանկարիչ
չի դար :

Կինը այն ատեն բարեկամաբար
կը բանայ լուսանկարչին դէմ եւ լէշէի
համար նախապէս վճարած 15 ֆրանքը
կը պահանջէ :

Լուսանկարիչը կ'առարկէ թէ ան-
միջիցս այրին տուած ժամագրու-
թիւնը շատ անորոշ էր, թէ ժամերով
սպասած էր եւ թէ ո՞չ այրի, ո՞չ ալ
գերեզման գտնելով, եւ դարձած էր :

—Ձեր յանձնարարը, կ'ըսէ գաղա-
ւաւ, կ'ուզէր իր լուսանկարչին հանել տալ
ամուսնի գերեզմանին վրայ լացած մի-
ջողին : Այս լուսանկարչը գուցէ անթի-
պիտի ըլլար երկրորդ ամուսնի մը զբո-
նելու որ պիտի հմայուէր այրին այդ
հաւատարմական ընթացքէն : Ուրեմն
իմաստ մը հասուցած եղաւ իրեն, ուրեմն,
հասուցէ՛ք զրաւ եւ տուգանք մը
տուէ՛ք ձեր յանձնարարին :

ԱՂԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երեկ պատրիարքական լուսա-
նորդ հայրը Յունաց Պատրիարքա-
րանը ու Պոլկարներու Էկզարքա-
րանը գնաց Ծննդի տօնը շնորհա-
ւորելու, ընկերակցութեամբ Կրօ-
նական ժողովի անդամ Տ. Վահան
վարդապետ Յակոբեանի եւ Գաղա-
թական ժողովի անդամ Յովհան-
նէս Եփ. Պոյաճեանի :

“ՀԱՅՐԵՆԻՔ”Ի ՕՐԱՅՈՅՑԸ

Չորեքշաբթի 27 Դեկտեմբեր (2. 8.)
8 Յունուար (6. 8.)
Տ. Թ. 2. Կ. Ե. Ե. 1343
Ք. Լուսան Լիմոնի 1313 Դեկտ. 23
Մեյիկի Մայիկ 1311, Բեանունի Էփէ 27

Գ. Գ. Գ. Գ.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

Կ. Ե. Ե. Ե.

ՀԱՅԻՔԻ ՆՈՐ ԿՈՆԱԿԱՎ ՌԱԻՖ ԻՄԱՆ
այսօր իր պաշտօնատեղին կ'ուղեւորի :

ՍԷՆՏԻՆԻ ՆՈՐ ԿՈՆԱԿԱՎ ՀԻՄՆԵՅԻՆ
Ռիզա Իման, որ ուրախ օրը Պոլսէն
մեկնած էր, երեկ իրիկուն Սէնտինի
ժամանեց է :

ՌԵՇԻՏ ՊԵՅ, գաղապան քննիչ Կ.
Պոլսոյ, սկսած է քննել Բերայի գաղա-
պանները : Հաջորդէ կ'իմանայ թէ Ռ.
չիտ պէյ առջի օրը Բերայի գաղապան-
ներուն արկղը քննելով բաց մը տեսեր
եւ տեղեկագրեր է նախարարութեան :

ՌՈՒՄԷԼԻՆԻ ՆԱՆԱԳՆԵՐՈՒՆ քննիչ Կ.
յանձնաժողովը Գաթէի գաղապանին
մէջ քննութիւններ կատարելէ յետոյ
Սէնտինի վերադարձը է : Յանձնաժո-
ղովը մէկ քանի օր Սէնտինի մնալէ ետ-
քը երեկ Սէնտին ժամանեց եւ հոն ալ
քննութեան ձեռնարկեց է :

ԱՆԳԼՈՍ ԴԵՆՍՈՒՆԱՍՈՒՆ . Սըր
Ֆիլիք Գրիլ ուրախ իրիկուն դեսպա-
նատն արահին մէջ երկուրդ մը կաղ-
մակերպել տուած է դեսպանատն
սպասարաններուն համար, որոնք հոն
հարաւոր են իրենց բարեկամները եւ
աղագականները եւ պարած են : Մեծ
շքահագան մը եւս հարաւորներուն
տրամադրութեան տակ զննել տուած է :

Պ. ՀԻՐՊԵՐԻ ԿԼԱՍՍԻԿԱԼ, որդի Պ.
Կլասսիկընի, անգամ ինչպէս թիւ օր
դրամատու մը իւրիւր ժամանեց եւ
քաղաքին նշանաւոր վայրերը այցելեց է :

Պ. ԿՐՈՍՏՆՈՒՆ, Արեւելեան երկա-
թուղիներու ընդհանուր տնօրէն, առջի
օրը տեսակցութիւն մը ունեցած է մաթ-
ատան վերատեսուչ Հասան Միշնի
փայայի հետ, երկաթուղիներու գծին
վրայ եղած մաթեմատիկական հաշիւ
նախաճառներուն մասին :

«ՄԱԼԻԻՍՏԱՆ»-Ի ԴԱՄԱՐՈՒՄԸ . Ե-
րեկուան թուրք թերթներուն մէջ հրա-
տարարուած Պաշտօնական Զեկուցում
մը կը ծանուցանէ թէ կ'ընկերանայ նախա-
արարութեան քննիչ ժողովը նկատելով
որ Մալիւստան հանդէսը ժամանակէ մը
վեր յատուկ օրէնքներուն տրամադրու-
թեան ու տրոգի կանոններուն հակա-
ռակ հրատարակութիւնները բարձր ու
կարմուռ մը ունեցած է, որոշած է
հաւաքել նոյն հանդէսին այն թիւերը,
որոնք վերջերս առանց արտօնութեան
մէկ քանի յօդուածներ ու պատկերներ
կը պարունակէին եւ որոնք առանց ար-
տօնագրի հրատարակուած էին : Նոյնպէս
որոշած է զարգեցնել անոր հրատարա-
կութիւնը : Նախարարական պաշտօն-
գիր մը ասոր համաձայն հարկ եղածին
գործ զննել հրամայած ըլլալով, այդ
հանդէսը այս օրուին սկսած զարգած է :

ՀԱՆՔԻ ՄԱՐԿԱՆ . Երեկուին հանքե-
րուն մէջ Գարամանեան ընկերութեան
յատուկ մասն իրենց ծագելով, եւս
սուրճ, Ալի, Շապան, Օսման, Վէլի ու
նախաճառներուն հաշիւները :

ՀԵՆՈՒՄԻՍՏԱՆԻ Ու թղթատարական
վերահսկողութիւնը որոշած է քննել նա-
հանգներուն հետադարձական ու թղթա-
տարական տեսուչներու հաշիւները :

Մուսթաֆա անուն գործաւորները վը-
տանգաւոր կերպով վերադարձու-
ն են : Եւսուրթ երկու օր յետոյ մեկնեց Ե. Իսկ
մեկնեց, որոնք կը դարձանուին,
վտանգաւոր վիճակի մէջ են :

ԾԽԱՆՈՍԻ տասնորդի տուրքերուն
հասցիներ վրայ հրատարակուած վիճա-
կագրութիւնէ մը կ'երեւի թէ 1895 տա-
րին հասցիներ նախորդ տարիներու հետ
բաղդատմամբ՝ բաւական աւելի եղած է :
1895 տարին հասցիներ է 126,470 ոսկի,
նախորդ տարին 26 489 ոսկի աւելի :
Երկու հարիւրին 26,49ի առաւելու-
թիւն մը :

Ինչպէս յայտնի է, ծխա

